

ПАВЛЕ БАКИЋ

Једнога дана је мене
моја машта запитала:
„Зашто је глава Павла Бакића
по Цариграду скитала?““

О томе нисам
баш много знала,
па рекох себи:
„То није ствар мала“.

Питала сам наставницу
како прича тече
и она ми свашта
о том јунаку рече.

Одлучих да заплويم
у реку историјских питања
и станем на путању
Павлових кретања.

Сазнала сам много тога,
али нема одговора једнога.

Кад је рођен Павле Бакић?
Ништа о томе нисам нашла.
Одговор на то питање
историја није пронашла.

Како толика сила
без датума рођења?

Толика српска чета
од његове стране вођена,
а толика јуначина
као да није рођена.

Зашто рођендан
славио није,
одговор на то се
од очију крије.

Погинула толика
српска снага,
а од рођења
ни гласа, ни трага.

Задњи деспот
рођендан не слави,
ал' његово име
Србију прослави.

Замислите само,
толика српска сила
Бакићевац и дворе
у Венчац је сакрила.

Трагови прошлости
српског великана
чувани су у тишини
до данашњег дана.

Његова глава
данас није с нама,
ко зна где она
самује сама.

Битке је велике водио,
а испада да се није родио.

Углед код Турака
имао он је,
ал' на њиховој страни
никад био није.

Петорица браће
јесу били снажни,
али од Павла
сви су мање важни.

Шумадијску чаршију
његово име краси,
Српски деспот
Павле Бакић гласи.

ПАВЛЕ БАКИЋ, МОЈ ГОСПОДАР

Познавах га као и остали око мене - последњег деспота српског, Павла Бакића, велику главу српског народа и правог јунака од човека.

У доба ратова између Турске и Угарске, у првој половини 16. века, међу нама Србима владао је очај. Чак смо и ми новије генерације осетили како је то изгубити отаџбину а ипак се борити на страни непријатеља и убијати своју хришћанску браћу. Међутим, била је једна особа која је као магијом растеривала страх и очај међу нама и будила срећу и самопоуздање. Био је то мој вођа Павле Бакић. Радио сам за њега још од младости и искрено се не кајем што сам му био слуга и што сам био његова сенка, јер је он бринуо о мени скоро више него ја о њему, третирао ме је као рођеног брата и увек би попричао са мном око било чега.

Чак су га и Турци поштовали и угледали се на њега, што ме тера да се сетим једне приче која беше овако... Био је један јесењи дан. Газда и ја отишли смо кочијама до оближњег градића да се освежимо једном лепом шољицом чаја. Кад смо стигли, било је пуно Турака у кафани, који су нас чудно гледали. Ми смо попили чај који је био толико леп, као да су га златне руке правиле. Вођи се толико свидело, да је хтео да откупи човека који је спремао чај. Али при томе устаде власник кафане и упита ко је сад па он да сме да пита да унајми његовог запосленог. Вођа рече да је он Павле Бакић, а онда одједном сви погнуше главу ка њему, а власник, у знак извињења, даде му свог запосленог и не хтеде да му се плати чај који смо попили.

Године 1521. време је било још теже по нас Србе. Султан Сулејман је заузео Београд. Након четири године велики везир Ибрахим оптужио је Павла да је подстакao јаничаре на побуну. За вођу то је била велика увреда, па смо зато 1525. сви напустили падине Венчаца и прешли Дунав, где нас је сачекао краљ Угарске Лајош II. Павле је упозорио краља да Турци опет припремају напад на Угарску, што се обистинило годину дана касније. Павле и ја смо објаснили краљу како да се бранимо, али краљ није слушао, што је 1526. довело до победе Турске и до заузимања Будима. Пошто је краљ погинуо, дошло је до грађанског рата у Бечу где су се за престо борили војвода Фердинанд II и војвода Јован Запоља на чијој је страни био Павле. Ипак, Фердинанд је победио и постао краљ, а Павле се онда окренуо Фердинанду и остао му веран до краја живота.

Султан није много оклевао да нападне Угарску. Већ 1529. уследио је напад на Беч у чијој смо одбрани сви учествовали, што је довело до наше победе и Павловог прослављења. Био је много заслужан за ову победу због јаке коњице.

Још од ранијих ратова знали смо да Сулејман никад не одустаје са нападима. Зато се нисмо изненадили када је 1529. послао војску Турске на челу са Осман-бегом, да поново опседа Беч. Павле ми је тада наредио да што брже доведем целу српску војску из двора, а кад сам то урадио, кренули смо да правимо Турцима заседу. Кад смо направили план, било нам је остало само још да чекамо Турке, а онда да их опколимо. И све се баш тако издешавало, а онда смо рођеним очима видели како његов мач пролази кроз Осман-бега и овај пада на земљу мртав. Те вечери је уследило славље у част Бакићу, које је трајало до јутра. Пили смо и веселили се.

Због Павлове досетљивости, храбрости и спретности краљ Фердинанд га је 20. септембра 1537. именовao за деспота и позвао је све Србе да се окупе око њега и да га подрже, а ја нисам хтео да му откријем изненађење колико је присталица имао.

На жалост, 12. октобра исте године Павле је погинуо код Горјана док смо покушавали да заузмемо Осијек, где нам Турци поставише заседу, а по наређењу Мехмед-паше главу му однесоше у Цариград, далеко од своје отаџбине коју је бранио читавог живота.

ПАВЛЕ БАКИЋ

Павле Бакић, јунак наш,
сигурно га и ти знаш.
Био је он јунак и по,
а рођендан му не зна нико.

Вредно је радио
и дворац саградио -
Дворине или Црквине,
не зна му се тачно име.

Бакићева земља
наш завичај краси,
посећујемо је очарани,
у великој маси.

Када је добио
титулу деспота,
Србију је красила
његова лепота.

Био је јунак снажни
и били су му
само Срби важни.

Именован је капетаном
шајкашких чета
и њему су Турци
били главна мета.

Покушај да их протера
из Славоније, није успео,
све ја пало у воду
и његов план цео.

Да ли је умро стар или млад,
то нико међу нама
не зна сад.

Волела бих да се
његов рођендан слави,
у част његовој
српској глави.